

UZEIren Sinonimoen Hiztegia

MS-Worderako (Office 97)

1. SISTEMA ESKAKIZUNAK

- Windows 95, Windows 98, Windows NT, Windows 2000, Windows Me edo Windows XP
- Office 97

2. INSTALAZIOA

UZEIren *Sinonimoen Hiztegiaren* plug-in-a instalatzeko:

1.- “UZEISinHizt97.zip” fitxategia deskonprimitu. Honek “SinHizt97” karpeta sortuko du adieraziko lekuan.

2.- “SinHizt97” karpetan *setup.exe* fitxategian bi aldiz klik egin eta, hortik aurrera, instalazioko laguntzaileak ematen dituen argibideak jarraitu.

3. LABURDURAK

3.1. Kategoria

Kategoriari dagozkion laburdura hauek, taulan ageri direnak, sarrerren adierak dauzkatenak dira.

Bestela, Office 97k behartuta, lau kategoria besterik ez dira bistaratzen: izena, adjektiboa, aditza eta bestelakoak. (Office 2000rekin ez da arazo hau gertatzen).

laburdura	azalpena
ad.	aditza
adlag.	adizlaguna
adond.	aditzondoa
det.	determinatzailea
erak.	erakuslea
esap.	esapidea
interj.	interjekzioa
iz.	izena
iz./izond.	izena/izenondoa
izlag.	izenlaguna
izond.	izenondoa
izord.	izenordaina
junt.	juntagailua
lok.	lokailua
lokuz.	lokuzioa
onom.	onomatopeia
postp.	postposizioa
prt.	partikula
tit.	titulua (izendapena)
zenbtz.	zenbatzailea

3.2. Euskalkia

laburdura	azalpena
B-G	Bizkaiera/Gipuzkera
Bizk./Zub.	Bizkaiera/Zuberera
BN	Behe-nafarrera
BN-Z	Behe-nafarrera/Zuberera
G-N	Gipuzkera/Nafarrera
Heg.	Hegoaldea
Ipar.	Iparraldea
Ipar./Bizk.	Iparraldea/Bizkaiera
L-BN	Lapurtera – Behe-nafarrera
L-BN-N	Lapurtera – Behe-nafarrera – Goi-nafarrera
L-N	Lapurtera – Goi-nafarrera
Lap.	Lapurtera

Naf.	Goi-nafarrera
Naf./Zub.	Goi-nafarrera/Zuberera
Sart.	Sartaldea
Sort.	Sortaldea
Zub.	Zuberera
Zub./Am.	Zuberera/Amikuzera
Gip.	Gipuzkera
Bizk.	Bizkaiera

3.3. Erabilera-markak

adkor.	adierazkorra
beh.	behe-mailakoa
g.e.	gutxi erabilia
hur.	hur-hizkuntza
jas.	jasoa
neol.	neologismoa
zah.	zaharra, zaharkitua

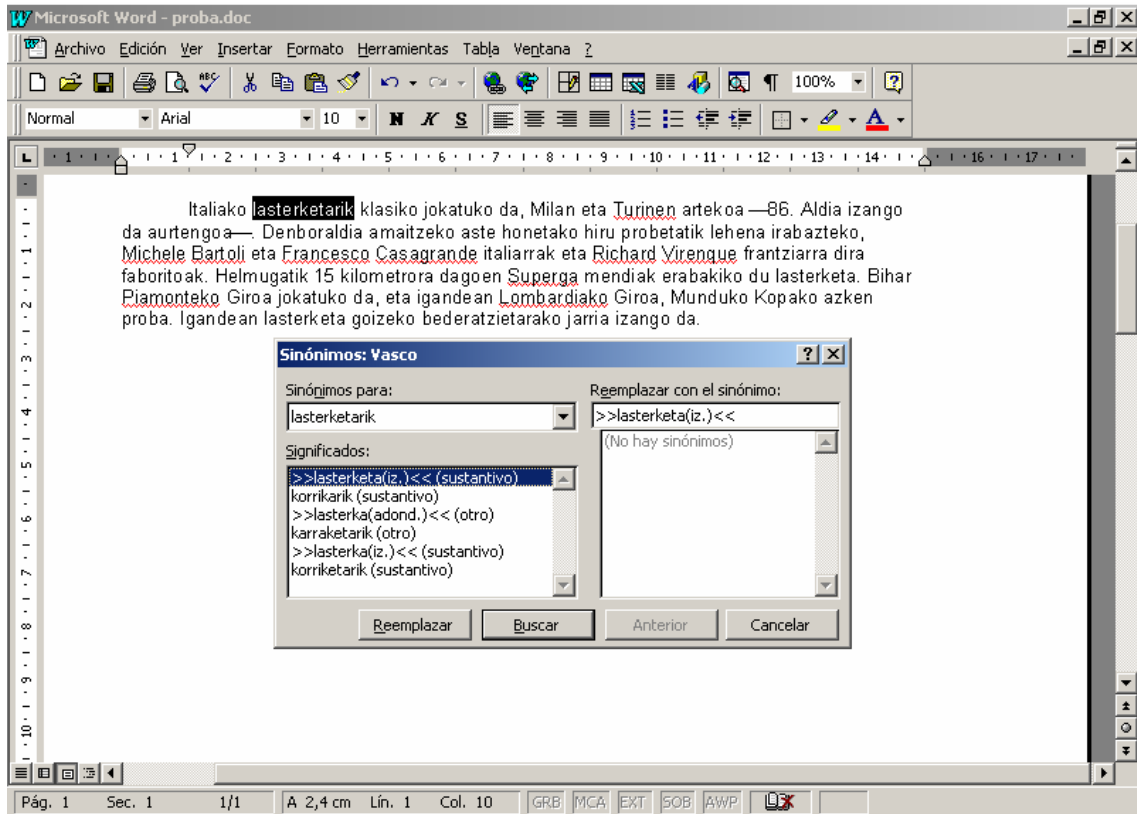
5. ERABILERA

UZEIren *Sinonimoen Hiztegiaren* bertsio elektronikoa hau erabiltzeko, Microsoft Word-eko testu-prozesadorea instalatua eduki behar da ordenagailuan eta Word testu-prozesadorea irekita. Horrez gain, testu-prozesadorean “euskara” hizkuntza aukeratu behar da.

Erabiltzaileak, Microsoft Word testu-prozesadorean euskaraz idazten ari bada, UZEIren *Sinonimoen Hiztegia* erabili ahal izango du. Beraz, egokiena hiztegia lan-ingurunean barneratua edukitzea denez, gure aplikazioak baldintza hori betetzen du.

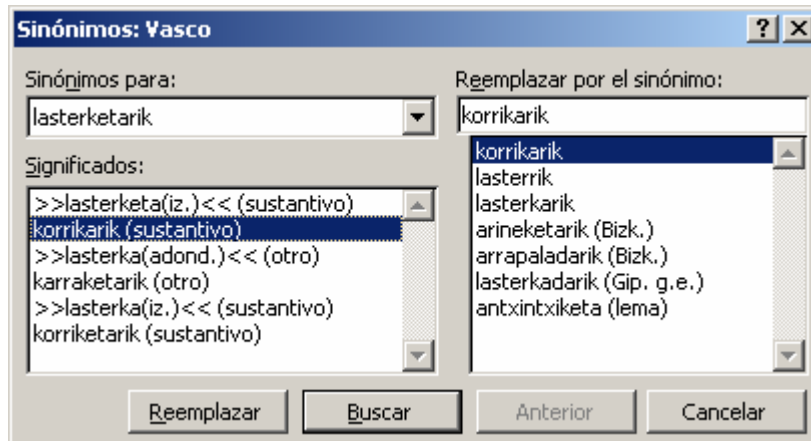
Hasteko, erabiltzaileak euskarazko hitz bat —flexionatua edo flexionatu gabea— aukeratu eta kontsulta-lehiora sartu behar du. Leihorretara hiru bidetatik irits daiteke:

- Lehenago aipatu dugun moduan, pop-up menuan *Sinonimoen hiztegia...* aukeratu klik eginez.
- Hitz aukeratu ondoren, “Maius+F7” sakatu.
- Hitz aukeratu ondoren, menu-barrako *Tresnak* aukeratu, ondoren *Hizkuntza* eta, azkenik, *Sinonimoen hiztegia...* aukeraren gainean sakatu.

1. irudia. Sinonimoen hiztegiaren leihoa

Begiraturakoa: atalean azaltzen da erabiltzaileak testu-prozesadorean aukeratu duen hitza. Microsoft Word-ek, defektuz, kurtsorea **Esanahiak:** ataleko lehenengo elementuaren gainean ezartzen du. Interfazean testutik aukeraturako hitzaren lema posibleak —sinonimoen hiztegiko sarrerak— >><< ikurren artean azaltzen dira. Kurtsorea hiztegiko sarrera baten gainean badago, leihoko eskuineko sinonimoen atalean ez da sinonimorik azalduko. **Esanahiak:** atalean sinonimoen hiztegiko sarreraren azpian daudenak sarrerari dagozkion adierak dira. Adibide honetan ikusten den bezala, “lasterketa” sarrerak adiera bakarra du, “lasterka” sarrerak (aditzondo kategoriakoak) ere bai, eta “lasterka” sarrerak (izen kategoriakoak) ere berdin, bakarra. Sagua sarreraren gainean ez, adieraren gainean ezarriz gero, adiera horren sinonimoak azalduko dira eskuineko atalean, 4. irudian ikusten den bezala.

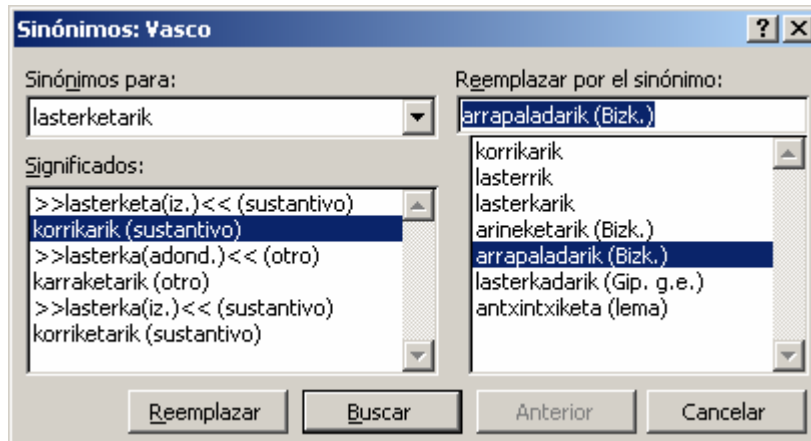
2. irudia. Uneko adieraren sinonimoen zerrenda

Adiera bat aukeratuta, sinonimoen atalean —leihoaren eskuineko atalean— adiera horren sinonimoen zerrenda azaltzen da. Adiera adierazten duen hitza sinonimoen zerrendan lehenengo sinonimo bezala azalduko da, nahiz honek ez duen informazio gehigarririk eskainiko, Microsoft-ek ez du-eta hori ahalbidetzen.

Informazio gehigarria eskainiz, sarreraren etiketak, adierarenak eta sinonimoenak parentesi artean erakusten dira.

Sinonimoak “lema” etiketarik ez badu, horrek esan nahi du lematizatzaileak itzulitako informazio morfologikoarekin hiztegiko sinonimoari sorkuntza morfologikoa aplikatuz lortu den forma dela: alegia, aukeratu dugun hitzaren sinonimo flexionatua bueltatzen digula. Adibide honetan, “korrikarik” “korrika” sinonimotik sortutako forma flexionatua da. Testuan aukeratu den hitza “lasterketarik” da. Horri dagokion hiztegi sarrera “lasterketa” da, eta “lasterketa” sarreraren sinonimo bat “korrika” da.

Kurtsorea sinonimo baten gainean ezarriz, eta **Ordeztu** botoia sakatuz, **Sinonimo honekin ordeztu:** atalean dagoen hitzarekin ordeztzen du Microsoft Word-ek erabiltzaileak aukeratutako hitza, flexio bera erabiliz. Defektuz, Microsoft Word-ek lehenengo sinonimoaren gainean ezartzen du kurtsorea. Microsoft Word testu-prozesadorean, sinonimoak parentesi artean etiketa badu, ordezkapena egitean etiketa eta guzti hartuko du eta, beraz, erabiltzaileak eskuz ezabatu beharrekoa izango da. Office 2000 erabiliz, ez da etiketa bistaritzen.

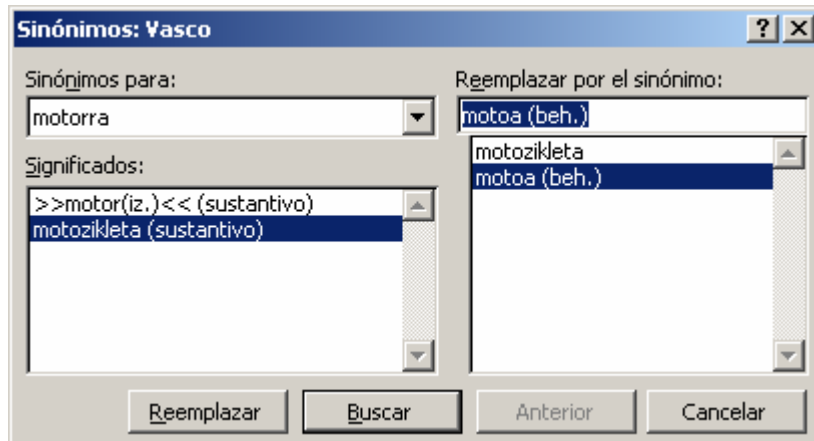
3. irudia. Sinonimo zerrendatik sinonimo bat ordeztu

3. irudian ikusten denez, “arrapaladarik(Bizk.)” aukeratuz gero, *Sinonimo honekin ordeztu:* atalean “arrapaladarik(Bizk.)” azaltzen da. *Ordeztu* botoia sakatzen denean, “arrapaladarik(Bizk.)” itsatsiko du Microsoft Word-ek dokumentuan. Beraz, etiketa hori, alegia, “(Bizk.)”, eskuz ezabatu beharko da.

Hitzaren flexiorik egiterik ez duenean, alegia, zuzentzaileak forma ezagutzen ez duenean, nahiz *Sinonimoen Hiztegian* sarrera izan, sinonimoak “lema” etiketa izango du, hau da, ez du flexionatuko eta erabiltzailearen esku geratuko da eginkizun hori.

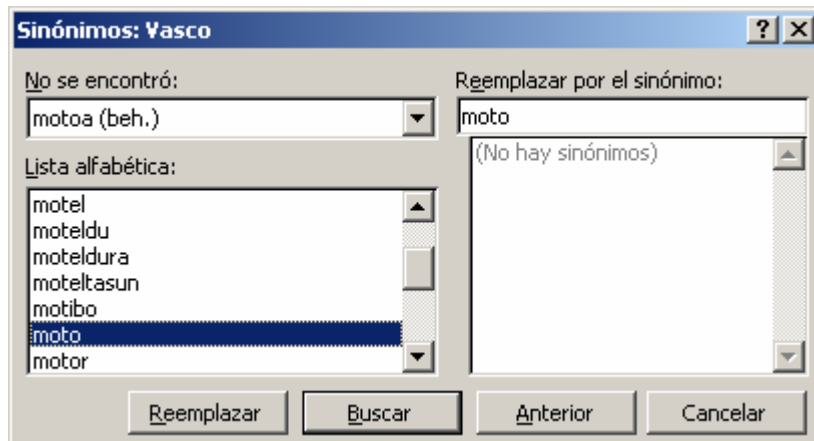
3) *Bilatu* botoia.

Sinonimo konkretu baten gainean ezarriz eta *Bilatu* botoia sakatuz, edo saguaren ezkerreko botoian bi aldiz klik eginez, Word-ek sinonimo hori testuan aukeratutako hitz flexionatua balitz bezala hartuko du, eta hiztegiko kontsulta arrunta egingo, betiere etiketarik ez duen forma denean. Etiketa duten formetan, aldiz, Word-ek hiztegiko hitzen zerrendara eramango du erabiltzailea, handik bilaketa berriro bidera dezan. (Office 2000k ez du halako mugarik ezartzen, kasu guztietan aurkituko baitu hitza).

4. irudia. *Bilatu* botoia (1)

4. irudiak erakusten duenez, erabiltzaileak “motoa (beh.)” sinonimoa du aukeratua. *Bilatu* botoia sakatuz —edo bi aldiz klik eginez—, 5. irudian ikus daitekeenez, hiztegiko hitz guztien zerrenda azalduko da.

5. irudia. *Bilatu* botoia (2)

4) *Aurrekoa* botoia.

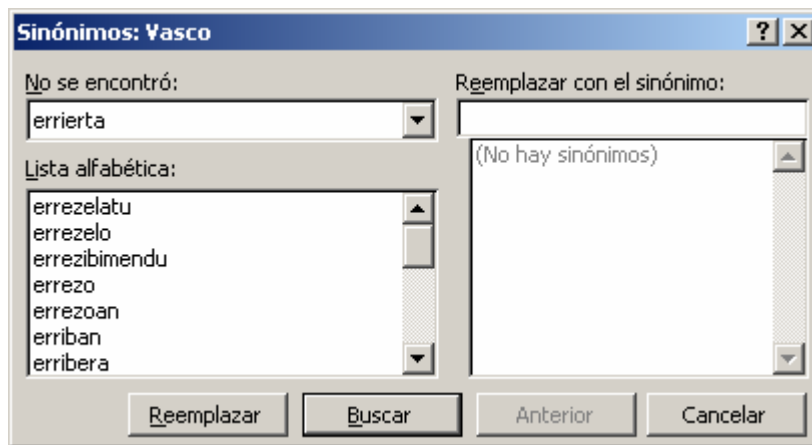
Leihoko *Aurrekoa* botoia, aurreko hitzaren kontsultara itzultzeko erabiltzen da, hau da, leiho horretan hitz baten baino gehiagoren sinonimoen kontsulta egin bada, botoi hau sakatuz, aurreko kontsultara itzuliko gara. Alegia, leihoa itxi gabe, sinonimoen hiztegiko kontsulta bat baino gehiago egin bada, hots, *Bilatu* botoia erabili bada, baliatu ahal izango dugu aukera hau. Testutik kontsulta bat baino gehiago egin arren, kontsulta bakoitzean leihoa ixten bada, *Aurrekoa* botoia ezingo da erabili.

5) Utzi botoia.

Leioa ixteko bi aukera daude: **Utzi** botoia erabiltzea edo, bestela, leioaren goiko aldean, eskuinean dagoen x botoia baliatzea. Leioa itxiz gero, testuko beste hitz bat aukera daiteke, sinonimoen kontsulta berriz bideratzeko.

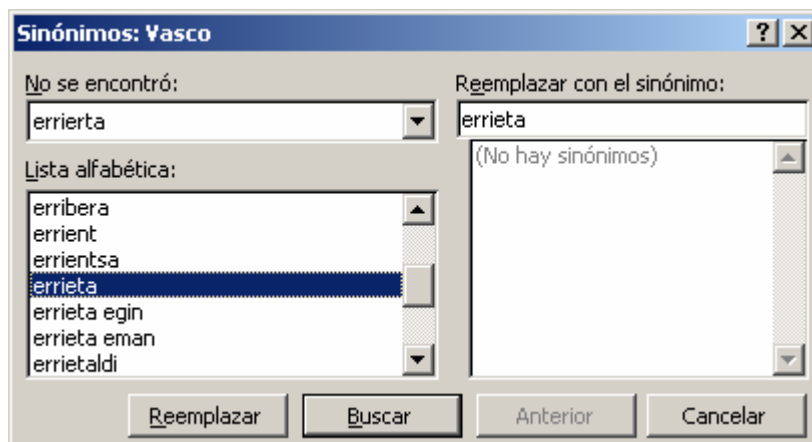
6) Ez da aurkitu:

Aplikazioak ez badu erabiltzaileak aukeratutako testu-prozesadoreko hitz flexionatuaren sinonimorik aurkitzen, antzeko edo gertueneko 20 hitz dituen zerrenda alfabetiko bat itzultzen du.

6. irudia. Ez da aurkitu: (1)

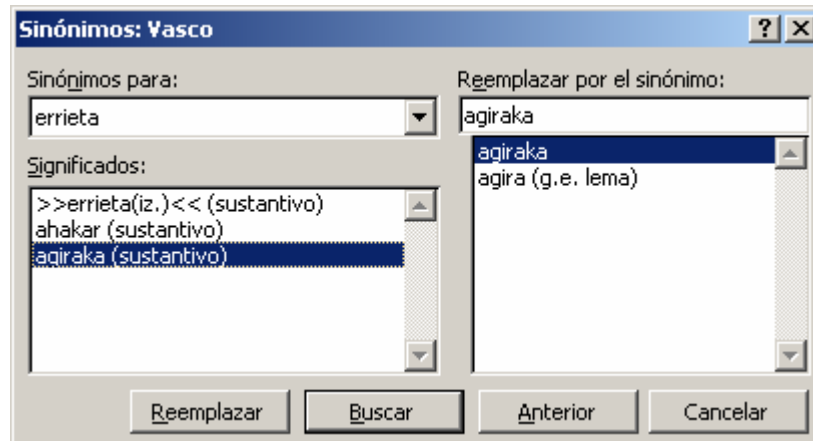
Adibide honetan, erabiltzaileak “errierta” hitza aukeratu du sinonimoen hiztegiko kontsulta egiteko. Aplikazioak “errierta” hitzaren antzeko 20 sarrera —hiztegiko sarrera— dituen zerrenda alfabetikoa itzuli du.

7. irudia. Ez da aurkitu: (2)

Zerrenda alfabetikoa: ataleko barra erabilia, zerrendako hitz guztiak ikus daitezke eta, nahi izanez gero, horietako bat aukera daiteke. Demagun “errieta” hitza aukeratzeko dugula: **Ordeztu** botoia sakatuz, Microsoft Word-eko testu-prozesadorean “errieta” hitz flexionatuaren ordeztu, “errieta” ordeztuko du. Erabiltzaileak “errieta” aukeratu ondoren, **Bilatu** botoia sakatzen bada, aplikazioak “errieta” hitzaren sinonimoen hiztegiko kontsulta egingo du.

8. irudia. *Ez da aurkitu:* (3)

Beraz, erabiltzaileak zerrenda alfabetikotik “errieta” hitza aukeratu du eta **Bilatu** botoia sakatu. Ondoren, “errieta” sarreraren bigarren adieraren sinonimoak ikustea erabaki du.

6. DESINSTALAZIOA

Sinonimoen Hiztegia Word testu-prozesadoretik kendu nahi bada, hau da egin beharrekoa:

- **Hasi** menutik **Ezarpenak** -> **Kontrol-panela** hautatu
- **Gehitu/Kendu programak** aukera hautatu
- **Instalatu/Desinstalatu** fitxako zerrendan, bi aldiz klik egin “Sinonimoen Hiztegia” aukeran

Honekin, hiztegia eta liburutegi guztiak sistematik ezabatuko dira.